

OPERATOR DATE CU CARACTER PERSONAL

Dosar nr.

- apel – anulare proces-verbal de contravenție –

R O M Â N I A
TRIBUNALUL SUCEAVA
SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
ÎNCHEIERE

Sedința publică din 05 aprilie 2017

Instanța constituită din:

Președinte:

Judecător:

Grefier:

Pe rol, judecarea apelului declarat de **petentul**, domiciliat în comuna, sat., nr., jud. Suceava, împotriva sentinței civile nr. din, pronunțată de Judecătoria, în dosar nr., intimat fiind

La apelul nominal făcut în ședință publică se prezintă consilier juridic pentru intimatul, lipsă fiind apelantul petent.

Procedura este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

Instanța, față de dispozițiile art.519-520 Cod procedură civilă, supune dezbaterii oportunitatea sesizării ICCJ cu privire la interpretarea dispozițiilor art.21 al.3, art.5 al.6 din OG nr.2/2001, ale art.96 din OG nr.195/2002 și ale textului legal ce reglementează contravenția din cauză și anume: dacă sancțiunea complementară a suspendării dreptului de a conduce se poate considera aplicată doar prin menționarea textului legal ce sancționează contravenția, fără a se preciza natura și durata sancțiunii în cuprinsul procesului-verbal; dacă sancțiunea complementară a suspendării dreptului de conducere se consideră aplicată prin reținerea permisului de conducere; dacă se consideră că sancțiunea complementară se aplică de drept prin menționarea textului legal ce sancționează contravenția; dacă nelegalitatea aplicării sancțiunii se poate invoca din oficiu de către instanță în condițiile în care se contestă modul de individualizare a sancțiunii.

Reprezentantul intimatului apreciază că nu este oportună sesizarea ÎCCJ, pentru motivele arătate pe larg în notele scrise depuse la dosar, cu precizarea că formularul procesului-verbal de contravenție nu cuprinde vreo rubrică separată pentru consemnarea sancțiunii complementare, cu respectarea dispozițiilor art. 96 alin.1 din OUG 195/2002.

Instanța rămâne în pronunțare privitor la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

După deliberare,

TRIBUNALUL,

Asupra apelului de față, constată:

Prin sentința civilă nr. din, pronunțată de Judecătoria, în dosar nr., a fost respinsă, ca neîntemeiată, plângerea contravențională formulată de petentul împotriva procesului verbal de constatare și sancționare a contravenției seria nr. încheiat la data de de

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut următoarele:

Prin procesul-verbal de contravenție seria încheiat de către un agent constator din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean, petentul a fost sancționat contravențional cu 4 puncte amendă, respectiv 420 de lei și s-a luat măsura reținerii

permisului de conducere în vederea suspendării exercitării dreptului de a conduce pe o perioadă de 30 de zile, reținându-se în sarcina petentului că în data respectivă, ora 12.15, în timp ce conducea autoturismul marca, cu nr. de înmatriculare din mun., la trecerea de pietoni din dreptul, marcată și semnalizată corespunzător, nu a acordat prioritate de trecere pietonilor angajați regulamentar în traversare, aflați pe sensul său de mers.

Verificând, potrivit art. 34 alin. 1 din O.G. nr. 2/2001, legalitatea procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor contestat seria, instanța a reținut că acesta a fost încheiat cu respectarea dispozițiilor legale incidente, respectiv a prevederilor art. 17 din același act normativ, neexistând cazuri de nulitate absolută ce ar putea fi invocate din oficiu. Instanța apreciază că fapta reținută în sarcina petentului a fost descrisă suficient pentru a permite corecta încadrare juridică și aplicarea sancțiunii corespunzătoare.

Cât privește temeinicia, instanța a reținut că procesul-verbal de contravenție, în măsura în care cuprinde constatările personale ale agentului constator, are forță probantă prin el însuși și constituie o dovadă suficientă a vinovăției contestatorului, cât timp acesta din urmă nu este în măsură să prezinte o probă contrară.

Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul unei persoane de a fi prezumată nevinovată și de a solicita acuzării să dovedească faptele ce i se impută nu este absolut, din moment ce prezumțiile bazate pe fapte sau legi operează în toate sistemele de drept și nu sunt interzise de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în măsura în care statul respectă limite rezonabile, având în vedere importanța scopului urmărit, dar și respectarea dreptului la apărare (cauza Salabiaku v. Franța, hotărârea din 7 octombrie 1988, paragraf 28, cauza Västberga Taxi Aktiebolag și Vulic v. Suedia, paragraf 113, 23 iulie 2002).

Forța probantă a proceselor-verbale este lăsată la latitudinea fiecărui sistem de drept, care este liber să reglementeze importanța fiecărui mijloc de probă, însă instanța are obligația de a respecta caracterul echitabil al procedurii în ansamblu atunci când administrează și apreciază probatoriul (cauza Bosoni v. Franța, hotărârea din 7 septembrie 1999).

Persoana sancționată are dreptul la un proces echitabil (art. 31-36 din O.G. nr. 2/2001) în cadrul căruia să utilizeze orice mijloc de probă și să invoce orice argumente pentru dovedirea împrejurării că situația de fapt din procesul verbal nu corespunde modului de desfășurare al evenimentelor, iar sarcina instanței de judecată este de a respecta limita proporționalității între scopul urmărit de autoritățile statului de a nu rămâne nesancționate acțiunile antisociale prin impunerea unor condiții imposibil de îndeplinit și respectarea dreptului la apărare al persoanei sancționate contravențional (cauza Anghel v. România, hotărârea din 4 octombrie 2007).

Având în vedere aceste principii, instanța a reținut că procesul verbal de contravenție beneficiază de o prezumție relativă de veridicitate și autenticitate, permisă de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cât timp petentului i se asigură de către instanță condițiile specifice de exercitare efectivă a dreptului de acces la justiție și a dreptului la un proces echitabil.

Situația descrisă în procesul verbal de contravenție a fost recunoscută de către petent, atât în momentul încheierii procesului verbal de contravenție, fiind consemnat în cuprinsul acestuia că nu are obiecțiuni, cât și prin plângerea contravențională formulată.

Referitor la proporționalitatea sancțiunii, în conformitate cu dispozițiile art. 34 din OG nr. 2/2001 raportat la art. 38 alin. 3 din același act normativ – care permite instanței să aprecieze inclusiv sancțiunea care se impune a fi aplicată contravenientului, în ipoteza în care prezumția de valabilitate a procesului-verbal nu a fost răsturnată – precum și în raport de cele învederate în procesul-verbal, instanța a reținut că nu se justifică o reindividualizare a sancțiunii.

Astfel, în ceea ce privește fapta constând în neacordarea priorității de trecere pietonilor aflați în traversare regulamentară, se impune a fi avut în vedere faptul că pericolul social este unul important, fapta fiind de natură a periclita siguranța circulației pe drumurile publice.

Împotriva acestei hotărâri a declarat apel petentul, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie.

În motivare, a arătat că instanța de fond a făcut o analiză sumară a modului și contextului în care s-a săvârșit fapta contravențională și nu a ținut cont de circumstanțele personale ale contravenientului.

A mai precizat că nu circula cu viteză mare întrucât circulația era destul de aglomerată și nu a observat la timp un pieton care deja se angajase în traversare. Astfel, a frânat autoturismul însă, fiind mângă pe asfalt acesta a alunecat până pe trecerea de pietoni.

A mai arătat că nu a pus în pericol viața nici unei persoane, pietonul angajat în traversare aflându-se la o distanță destul de mare față de autoturism pentru a-i pune integritatea corporală în pericol.

Apreciază că prin menținerea sancțiunii amenzii contravenționale scopul sancțiunii a fost atins, înțelegând pe deplin faptul că normele legale privind acordarea priorității pietonilor în locurile special marcate pentru traversare trebuie respectate pentru a preveni situațiile în care viața acestora ar putea fi pusă în pericol.

Astfel, consideră că înlăturarea măsurii complementare a suspendării dreptului de a conduce pe drumurile publice pentru o perioadă de 30 de zile nu afectează îndeplinirea scopului aplicării sancțiunii contravenționale.

Prin întâmpinarea formulată în cauză și depusă la dosar la data de 01.11.2016, intimatul a solicitat respingerea apelului, ca nefondat și menținerea sentinței instanței de fond ca fiind legală și temeinică.

A arătat că la data de 11 decembrie 2015, petentul a fost sancționat contravențional cu 4 puncte amendă, respectiv 420 lei, pentru neacordarea priorității de trecere pietonilor care avea acest drept. Prin același act sancționator s-a dispus și măsura tehnico-administrativă a reținerii permisului de conducere al acestuia în vederea suspendării exercitării dreptului de a conduce pe o perioadă de 30 de zile.

Consideră că sentința instanței de fond a fost pronunțată în baza probatoriului administrat, iar actul de constatare beneficiază de o prezumție simplă de legalitate și temeinicie, sarcina probei contrare revenind petentului.

La termenul de judecată din data de 18.01.2017, instanța, în temeiul art.519-520 Cod procedură civilă, a supus dezbaterii părților oportunitatea sesizării ICCJ cu privire la interpretarea dispozițiilor art.21 al.3, art.5 al.6 din OG nr.2/2001, ale art.96 din OG nr.195/2002 și ale textului legal ce reglementează contravenția din cauză și anume: dacă sancțiunea complementară a suspendării dreptului de a conduce se poate considera aplicată doar prin menționarea textului legal ce sancționează contravenția, fără a se preciza natura și durata sancțiunii în cuprinsul procesului-verbal; dacă sancțiunea complementară a suspendării dreptului de conducere se consideră aplicată prin reținerea permisului de conducere; dacă se consideră că sancțiunea complementară se aplică de drept prin menționarea textului legal ce sancționează contravenția; dacă nelegalitatea aplicării sancțiunii se poate invoca din oficiu de către instanță în condițiile în care se contestă modul de individualizare a sancțiunii.

I. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept:

Apelantul petent a depus la dosar note de ședință prin care a apreciat că sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 519 cod procedură civilă pentru sesizarea ICCJ cu privire la interpretarea textelor de lege anterior menționate, motiv pentru care și-a exprimat acordul cu privire la sesizarea ICCJ.

Intimatul a depus la dosar, concluzii scrise referitoare la oportunitatea sesizării ICCJ, arătând următoarele:

Formularul procesului verbal nu cuprinde vreo rubrică separată pentru consemnarea sancțiunii complementare de suspendare a dreptului, așa cum sunt prevăzute separat rubrici pentru celelalte sancțiuni complementare (puncte penalizare, confiscarea, imobilizarea), cu respectarea dispozițiilor art. 96 alin. 1 din O.U.G. nr. 195/2002 „Sancțiunile contravenționale complementare au ca scop înlăturarea unei stări de pericol; preîntâmpinarea săvârșirii altor fapte interzise de lege și se aplică prin același proces verbal prin care se aplică și sancțiunea principală

a amenzii sau avertismentului”, norma imperativă, nefiind lăsată la aprecierea agentului constator sau a instanței de judecată aplicarea sau înlăturarea sancțiunii complementare.

– “dacă sancțiunea complementară a suspendării dreptului de a conduce se consideră aplicată prin reținerea permisului de conducere ” :

În conformitate cu art. 97 din OUG nr. 195/2002 reținerea permisului de conducere este o măsură tehnico-administrativă care se dispune de polițistul rutier de regulă odată cu constatarea faptei, eliberându-se titularului o dovada înlocuitoare cu sau fără drept de circulație. Perioada în care titularul permisului de conducere nu are dreptul de a conduce un autovehicul, tractor agricol sau forestier ori tramvai se consideră perioadă de suspendare a exercitării dreptului de a conduce.

Potrivit art. 210 din HG nr. 1391/2006 (1) în situația în care conducătorul de autovehicul săvârșește o faptă pentru care, potrivit legii, se reține permisul de conducere în vederea suspendării exercitării dreptului de a conduce, eliberându-se dovada înlocuitoare ci drept de circulație, sancțiunea contravențională complementară operează începând cu ziua următoare celei în care a expirat valabilitatea dovezii.

(2) Când dovada înlocuitoare a permisului de conducere este eliberată fără drept de circulație, suspendarea exercitării dreptului de a conduce operează din momentul aplicării sancțiunii contravenționale complementare prin procesul-verbal de constatare a contravenției. – “dacă se consideră că sancțiunea complementară se aplică de drept prin menționarea textului legal ce sancționează contravenția”.

Sancțiunile contravenționale complementare se aplică prin același proces-verbal prin care se aplică și sancțiunea principală a amenzii sau avertismentului, menționându-se articolul ce prevede această măsură. Reglementarea de către legiuitor a aplicării obligatorii, împreună cu sancțiunea principală a amenzii, a sancțiunii complementare a reținerii permisului de conducere sau a dovezii înlocuitoare a acestuia, nu este lăsată la aprecierea organului constator, este consecința legăturii directe în care se află cu fapta sancționată și a pericolului social sporit al acesteia. În consecință, o atare reglementare asigură ocrotirea unor valori sociale de o însemnătate sporită, precum viața, integritatea fizică și sănătate a participanților la traficul rutier, proprietatea publică și privată și mediul înconjurător, așa cum se arată în Decizia Curții Constituționale nr.854/18.10.2012

– “dacă nelegalitatea aplicării sancțiunii se poate invoca din oficiu de către instanță în condițiile în care se contestă modul de individualizare a sancțiunii”

Sancțiunile contravenționale complementare au ca scop înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii altor fapte interzise de lege. Esențial este aspectul că fapta contravențională care a determinat suspendarea dreptului de a conduce se referă la cunoștințele, aptitudinile și abilitățile petentului de a conduce. Retragera temporară a dreptului de a conduce corespunde unei necesități primordiale privind interesele siguranței rutiere, scopul urmărit fiind înlăturarea unui participant cu comportamente periculoase pentru trafic, care, prin manevra sa, a dus la crearea unor condiții de nesiguranță rutieră, apte pentru producerea unor potențiale vătămări. Astfel, scopul represiv și educativ al sancțiunii complementare nu se poate atinge doar prin intermediul aplicării sancțiunii amenzii, măsura suspendării înscriindu-se în limitele proporționalității.

Prin Decizia nr.854 din 18.10.2012 Curtea Constituțională a dispus că „reglementarea de către legiuitor a aplicării obligatorii, împreună cu sancțiunea principală a amenzii, a sancțiunii complementare a reținerii permisului de conducere sau a dovezii înlocuitoare a acestuia, prevăzută la art 111 alin. (1) lit. c) din ordonanța criticată, în cazul săvârșirii faptei prevăzute la art. 102 alin. (3) lit. e) din aceeași ordonanță de urgență, respectiv al depășirii cu mai mult de 50 km/h a vitezei maxime admise pe sectorul de drum respectiv și pentru categoria din care face parte autovehiculul condus, aplicare ce nu este lăsată la aprecierea organului constator este consecința legăturii directe în care se află cu fapta sancționată și a pericolului social sporit al acesteia. În consecință, o atare reglementare asigură ocrotirea unor valori sociale de o

însemnătate sporită, precum viața, integritatea fizică și sănătatea participanților la traficul rutier, proprietatea publică și privată și mediul înconjurător.”

În același sens este și Decizia nr. 427 din 7 aprilie 2011 a Curții Constituționale referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 96 alin. (2) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, prin care s-a stabilit că dispozițiile art. 96 alin. (2) lit. b3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 nu restrâng drepturi constituționale, ci prevăd, în deplin acord cu principiile care fundamentează statul de drept, sancționarea unor fapte de încălcare a legii care pun în pericol siguranța circulației rutiere, în scopul prevăzut încă din primul articol al aceleiași ordonanțe de urgență, respectiv "asigurarea desfășurării fluente și în siguranță a circulației pe drumurile publice, precum și ocrotirea vieții, integrității corporale și a sănătății persoanelor participante la trafic sau aflate în zona drumului public, protecția drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor respective, a proprietății publice și private, cât și a mediului".

Astfel, este evident că această măsură complementară a suspendării dreptului de a conduce este o măsură obligatorie, care produce efecte în virtutea legii. Atâta timp cât procesul verbal a fost temeinic și legal întocmit, viteza fiind măsurată cu un cinemometru aflat în perioada de valabilitate, suspendarea dreptului de a conduce nu poate fi lăsată la aprecierea agentului constator ori a instanței de judecată, într-o atare situație judecătorul fondului adăugând la prevederile legale.

Aceste considerente se regăsesc și în Minuta întâlnirii dintre membrii Comisiei „Unificarea practicii judiciare” cu președinta Secției de Contencios Administrativ și Fiscal de la ICCJ, reprezentantul Secției Comerciale a ICCJ, reprezentantul PICCJ și președinții secțiilor comerciale și ai secțiilor de contencios administrativ și fiscal ale curților de apel având ca obiect unificarea practicii judiciare din data de 10.04.2009.

În conținutul acestei Minute, la punctul nr. 27 se reține că „sancțiunile complementare se aplică de drept automat, în baza legii pentru a înlătura o stare de pericol prezumată de legiuitor, astfel că instanța nu poate să mențină sancțiunea principală și să înlătore sancțiunea complementară”

II. Prezentarea jurisprudenței proprii instanțe

Cu privire la problema de drept enunțată, practica completurilor de apel aparținând secției este diferită în sensul că unele completuri anulează procesele verbale în ceea ce privește măsura reținerii în situația în care în cuprinsul procesului verbal de contravenție contestat agentul constator nu menționează în mod expres măsura suspendării dreptului de a conduce cu indicarea intervalului de timp (30 de zile, 60 de zile sau 90 de zile, după caz), aspect analizat din oficiu (decizia nr. 1306/28.09.2016 pronunțată în Dosar nr. 5005/285/2015, decizia nr. 656/20.04.2016 pronunțată în dosar nr. 9783/314/2013), alte completuri nu analizează acest aspect din oficiu menținând procesul verbal ca legal, alte completuri au reținut că în condițiile în care a fost indicat textul de lege incriminator care stabilește numărul de zile de suspendare a dreptului de a conduce ca măsură complementară nu se impune anularea procesului verbal în privința acestei măsuri (decizia nr. 442/ 16 martie 2016 pronunțată în dosarul nr. 926/227/2015).

IV. Cu privire la admisibilitatea sesizării

Instanța reține că sunt întrunite condițiile de admisibilitate pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție potrivit art.519 Cod procedură civilă, astfel:

- **de lămurirea modului de interpretare a dispozițiilor art.21 alin.3, art.5 alin.6, art.10 din OG nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, ale art.96 alin.1-3 din OUG nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice și ale textului legal ce reglementează contravenția din cauză, respectiv art.100 alin.3 lit.b din OUG nr.195/2002, depinde soluționarea pe fond a cauzei** întrucât în cuprinsul procesului verbal de contravenție - contestat

sub aspectul modului de individualizare a sancțiunii complementare a suspendării dreptului de a conduce - se menționează temeiul de drept în baza căruia a fost sancționat contravenientul, respectiv art.100 alin.3 lit.b din OUG nr.195/2002, fără a se consemna sancțiunea complementară privind suspendarea dreptului de a conduce și durata acesteia, fiind doar bifată căsuța privind reținerea permisului de conducere.

Instanța poate decide asupra individualizării unei sancțiuni contravenționale doar în condițiile în care s-a aplicat o asemenea sancțiune contravențională, chestiunea de drept vizând în esență dacă se poate considera aplicată o sancțiune complementară doar prin menționarea textului legal ce sancționează contravenția fără a se consemna această sancțiune în cuprinsul procesului verbal.

- **problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare;**

- **problema de drept enunțată este nouă** deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme ICCJ nu a statuat printr-o altă hotărâre.

Problema de drept este nouă și din prisma implementării principiilor ce decurg din jurisprudența CEDO care califică sancțiunea complementară a suspendării dreptului de a conduce ca fiind sancțiune penală în sensul art. 6 din Convenție.

În cauza Ioan Pop contra României, nepublicată (decizie de inadmisibilitate) referitor la natura și gravitatea „sancțiunilor”, Curtea a observat că niciun element din dosar nu poate sugera că suspendarea permisului de conducere al reclamantului a avut consecințe grave pentru acestă. De asemenea, Curtea a observat că amenda nu putea fi înlocuită cu o pedeapsă privativă de libertate pe motiv de neplată (a se vedea, pe de altă parte, *Anghel*, citată anterior, pct. 52) și reprezenta valoarea minimă prevăzută de legea privind regimul contravențiilor. Cu toate acestea, Curtea a reiterat că lipsa gravității sancțiunilor aflate în joc nu poate scuti o pedeapsă de caracterul său inerent penal (a se vedea *Öztürk*, citată anterior, p. 21, pct. 54 și *Huseyin Turan*, citată anterior, pct. 20).

În lumina considerentelor menționate anterior, Curtea a considerat că măsurile aplicate reclamantului se consideră „**acuzatie în materie penală**” în sensul art.6 din Convenție. În consecință, s-a reținut că articolul menționat este aplicabil sub aspect penal.

Or, prin calificarea sancțiunii complementare a suspendării dreptului de a conduce drept sancțiune penală, este necesar a fi respectate garanțiile specifice acestei sancțiuni.

O sancțiune penală trebuie să fie clară, accesibilă și previzibilă în ceea ce privește conținutul și implicit, efectele sale, pentru a permite cetățeanului să își controleze conduita și să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele ce decurg dintr-o anumită faptă.

V. Punctul de vedere motivat al completului de judecată

Dispozițiile art.21 din OG nr.2/2001 stabilesc că, *(1) În cazul în care prin actul normativ de stabilire și sancționare a contravențiilor nu se prevede altfel, agentul constator, prin procesul-verbal de constatare, aplică și sancțiunea.*

(2) Dacă, potrivit actului normativ de stabilire și sancționare a contravenției, agentul constator nu are dreptul să aplice și sancțiunea, procesul-verbal de constatare se trimite de îndată organului sau persoanei competente să aplice sancțiunea. În acest caz sancțiunea se aplică prin rezoluție scrisă pe procesul-verbal.

(3) Sancțiunea se aplică în limitele prevăzute de actul normativ și trebuie să fie proporțională cu gradul de pericol social al faptei săvârșite, ținându-se seama de împrejurările în care a fost săvârșită fapta, de modul și mijloacele de săvârșire a acesteia, de scopul urmărit, de urmarea produsă, precum și de circumstanțele personale ale contravenientului și de celelalte date înscrise în procesul-verbal.

Conform art.5 alin.6 din OG nr.2/2001, *sancțiunile complementare se aplică în funcție de natura și de gravitatea faptei.*

De asemenea, potrivit art.96 din OUG nr.195/2002, *sanctiunile contravenționale complementare au ca scop înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii altor fapte interzise de lege și se aplică prin același proces-verbal prin care se aplică și sancțiunea principală a amenzii sau avertismentului.*

Din cuprinsul textelor legale enunțate rezultă că sancțiunea complementară ar trebui **să se regăsească, să fie consemnată** în cuprinsul procesului verbal de contravenție, aceasta fiind interpretarea dispoziției legale privind aplicarea sancțiunii.

În acest sens, se ridică problema dacă s-ar putea considera suficientă doar menționarea textului legal în baza căruia a fost sancționat contravenientul, în speță art.100 alin.3 lit.b din OUG nr.195/2002, fără a fi consemnată efectiv sancțiunea complementară aplicată.

Potrivit art.102 alin.3 lit.e din OUG nr.195/2002 în baza căruia a fost sancționat contravenientul, *constituie contravenție și se sancționează cu amenda prevăzută în clasa a II-a de sancțiuni și cu aplicarea sancțiunii contravenționale complementare a suspendării exercitării dreptului de a conduce pentru o perioadă de 30 de zile săvârșirea de către conducătorul de autovehicul a următoarei fapte: neacordarea priorității de trecere pietonilor angajați în traversarea regulamentară a drumului public prin locurile special amenajate și semnalizate, aflați pe sensul de deplasare a autovehiculului, tractorului agricol sau forestier ori tramvaiului.*

Chiar dacă sancțiunea complementară este prevăzută în textul incriminator al contravenției pentru care este sancționat contravenientul, neconsemnarea acestei sancțiuni în însuși procesul verbal de contravenție ridică un dubiu cu privire la aplicarea efectivă a acesteia în cuprinsul procesului verbal de contravenție.

De asemenea, fără a se preciza natura și durata sancțiunii complementare se creează o incertitudine cu privire la aplicarea sau neaplicarea acestei sancțiuni, instanța fiind în imposibilitate de a verifica respectarea dispozițiilor art.21 alin.3 din OG nr.2/2001, și anume dacă sancțiunea s-a aplicat în limitele prevăzute de actul normativ.

Din dispozițiile art.5 alin.6 din OG nr.2/2001 reiese că la aplicarea sancțiunii complementare se au în vedere natura și gravitatea faptei, or, considerarea ca aplicată a sancțiunii prin indicarea textului legal incriminator, ar putea lipsi de eficiență acest text legal.

2. Dacă s-ar considera că sancțiunea complementară se aplică de drept doar prin menționarea textului legal ce reglementează contravenția, s-ar putea încălca dispozițiile art.21 din OG nr.2/2001, agentul constatat fiind cel ținut a aplica sancțiunea în limitele legii, ulterior instanța având posibilitatea de a verifica respectarea dispozițiilor legale de către agentul constatat. Instanța nu se poate substitui autorității administrative, singura competentă să aplice sancțiunea contravențională. Dispozițiile art. 34 alin.1 din OG nr.2/2001 conform cărora, soluționând plângerea, instanța „hotărăște asupra sancțiunii”, se referă la posibilitatea instanței de a verifica dacă individualizarea sancțiunii a fost corectă.

Lipsa menționării sancțiunii în cuprinsul procesului verbal duce la imposibilitatea de a cunoaște dacă aceasta se datorează omisiunii agentului constatat sau poate acesta nu a înțeles să aplice această sancțiune în cadrul operațiunii de individualizare prevăzută de art.5 alin.6 din OG nr.2/2001.

Prin Decizia pronunțată în cauza Ioan Pop împotriva României, nepublicată, reținând scopul pur punitiv al amenzii aplicabile, precum și caracterul general al normei de incriminare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că sancțiunea contravențională aplicată reclamantului în temeiul Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice constituie o "acuzatie în materie penală" în sensul art. 6 din Convenție, care trebuie aplicat sub aspectul său „penal”, impunându-se așadar cenzura instanței sub aspectul sancțiunii aplicate.

În această situație nu s-ar putea cunoaște dacă s-a aplicat sau nu de agentul constatat sancțiunea complementară, iar considerarea sancțiunii ca aplicată prin menționarea doar a textului legal ce prevede sancțiunea ar putea contraveni garanțiilor specifice unei sancțiuni penale. Astfel, cât timp nu se consemnează în procesul verbal sancțiunea aplicată, petentul nu ar putea cunoaște

cu certitudine dacă s-a aplicat sau nu această sancțiune, care este durata pentru care s-a aplicat sancțiunea, pentru a-și conforma în mod corespunzător conduita.

3. În cauză, agentul constatatator a dispus aplicarea amenzii ca sancțiune principală precum și măsura tehnico-administrativă a reținerii permisului de conducere prin bifarea căsuței corespunzătoare, fără a mai menționa în mod expres și sancțiunea complementară a suspendării exercitării dreptului de a conduce.

Trebuie specificat că, de regulă, agenții constatatori menționează expres că se suspendă exercitarea dreptului de a conduce cu indicarea perioadei (30,60, 90 de zile), dar în anumite cazuri, cum este și cel de față, se bifează doar căsuța privind reținerea permisului de conducere.

Măsura reținerii permisului de conducere reprezintă o măsură tehnico-administrativă conform art.97 alin.1 lit.a din OUG nr.195/2002 distinctă de măsura complementară.

Măsurile complementare sunt stabilite prin art.96 alin.2 din OUG nr.195/2002, reținerea permisului de conducere neaflându-se printre acestea.

Prin urmare, este discutabil dacă, fiind luată măsura reținerii permisului de conducere s-ar putea considera aplicată sancțiunea complementară a dreptului de a conduce.

În speță nu ne aflăm în situația de excepție în care polițistul rutier reține permisul de conducere urmând ca aplicarea sancțiunii suspendării exercitării dreptului de a conduce să fie dispusă de șeful poliției rutiere.

De asemenea, din cuprinsul art.190 din HG nr.1391/2006 cât și art.21 alin.1 din OG nr.2/2001 rezultă că este necesar a fi prevăzute expres cazurile în care sancțiunea nu se aplică de agentul constatatator, situație ce nu are aplicabilitate în speța de față.

4. În ce privește posibilitatea instanței de a invoca din oficiu nelegalitatea aplicării sancțiunii complementare, se ridică problema dacă dispozițiile art.21 alin.1,3 din OG nr.2/2001 au caracter imperativ în sensul că nerespectarea acestor dispoziții se sancționează cu nulitatea absolută parțială a procesului verbal de contravenție, putând fi invocată din oficiu, la nivelul completului existând opinii divergente cu privire la acest aspect.

În ce privește efectele deciziei nr.XXII din 19.03.2007 dată de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursului în interesul legii, instanța are în vedere că decizia a privit consecințele nerespectării cerințelor înscrise în art.16 alin.7 din OG nr.2/2001. Chiar dacă în considerentele deciziei se face referire la nulitățile absolute reglementate prin art.17 din OG nr.2/2001, aceasta nu înseamnă că nu există alte dispoziții în OG nr.2/2001 a căror nerespectare să atragă nulitatea absolută a procesului verbal de contravenție (cum ar fi, de exemplu, art.10 din OG nr.2/2001 conform căruia sancțiunea se aplică pentru fiecare contravenție, menționarea unei singure sancțiuni pentru ambele contravenții ducând la anularea procesului verbal de contravenție).

Un asemenea caz poate fi considerat și art.21 din OG nr.2/2001, acesta conținând o dispoziție imperativă ce ocrotește un interes public și a cărei nerespectare ar atrage nulitatea absolută a procesului verbal de contravenție.

Referitor la posibilitatea invocării din oficiu a acestei nelegalități, instanța are în vedere că, potrivit art.482 Cod procedură civilă, dispozițiile de procedură privind judecata în primă instanță se aplică și în apel, în măsura în care nu sunt potrivnice normelor generale ce reglementează apelul, iar conform art.34 din OG nr.2/2001, instanța competentă să soluționeze plângerea, după ce verifică dacă aceasta a fost introdusă în termen, ascultă pe cel care a făcut-o și pe celelalte persoane citate, dacă aceștia s-au prezentat, administrează orice alte probe prevăzute de lege, necesare în vederea *verificării legalității și temeiniciei procesului-verbal, și hotărâște asupra sancțiunii*, despăgubirii stabilite, precum și asupra măsurii confiscării.

Din coroborarea acestor dispoziții s-ar putea deduce că instanța de apel este abilitată să verifice din oficiu legalitatea procesului verbal de contravenție în ceea ce privește aplicarea sancțiunii complementare.

Cum în speță se contestă modul de individualizare a sancțiunii complementare solicitându-se înlăturarea sancțiunii complementare, se ridică problema modului de verificare a individualizării de către instanță a sancțiunii complementare în condițiile în care există un dubiu cu privire la aplicarea sau nu a acestei sancțiuni.

Față de considerentele expuse, se va dispune sesizarea ICCJ în temeiul art.519 Cod procedură civilă pentru dezlegarea chestiunilor de drept enunțate.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
DISPUNE:**

Sesizează ICCJ pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „În interpretarea dispozițiilor art.21 alin.3, art.5 alin.6, art.10 din OG nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, ale art.96 alin.1-3 din OUG nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice și ale textului legal ce reglementează contravenția din cauză, respectiv art.100 alin.3 lit.b din OUG nr.195/2002, (1) dacă sancțiunea complementară a suspendării dreptului de a conduce se poate considera aplicată doar prin menționarea textului legal ce sancționează contravenția, fără a se preciza natura și durata sancțiunii în cuprinsul procesului-verbal; (2) dacă se consideră că sancțiunea complementară se aplică de drept prin menționarea textului legal ce sancționează contravenția; (3) dacă sancțiunea complementară a suspendării dreptului de conducere se consideră aplicată prin reținerea permisului de conducere; (4) dacă nelegalitatea aplicării sancțiunii complementare a suspendării dreptului de conducere se poate invoca din oficiu de către instanță în condițiile în care se contestă modul de individualizare a acestei sancțiuni”.

În temeiul art.520 alin.2 Cod procedură civilă suspendă judecarea apelului declarat de **petentul**, domiciliat în comuna, jud., împotriva sentinței civile nr. din, pronunțată de Judecătoria, în dosar nr. intimat fiind, până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 05 aprilie 2017.

Președinte,

Judecător,

Grefier,

Red.

Jud.

Tehnored.

4 ex. -09.05.2017